

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula V. Membra divisionis non debent esse admodum multa

urn:nbn:de:bsz:31-102400

tur conceptus intermedius, nempe animal alatum, quod est species animalis, & genus animalis habentis alas integras & fissas. Et sic membra hujus divisionis non attingunt immediatè ipsum divisum. Primum ergò dividendum animal fuerit in alatum, & alis destitutum; & illud vicissim in habens alas integras, & habens fissas.

IV. Docet autem Fonseca *cit. Lib. VI. c. XI.* sapere nos dividere totum in partes remotiores, sive secundò modò mediatas, quod ignotæ nobis sint proxima atque immediata.

REGULA V.

Membra divisionis non debent esse admodum multa.

I. Inconveniens certè esset, si quis animal divideret in *hominem, simiam, equum, leonem, canem* & reliquas species specialissimas, ut sic longissima efficeretur oratio. Quod si alicujus totius admodum multæ sint partes, utendum est primò divisione in pauciores, proximiores seu immediatiores, quarum partium subdivisiones tandem instituendæ, donec ad species specialissimas, aut alias minimas partes deveniatur. Si enim una divisio per admodum multa constituatur membra, fieri vix potest, quin eadè etiam sint remotiora, & minimè immediata: Videtur præterea facilius reddi cognitio, si subdivisionibus potius utamur, quàm si omnia membra in unam divisionem conjiciamus, quatenus per subdivisiones eorum

CO.

convenientiæ simul & differentiæ nobis innotescunt.

II. Caterùm non ita supersticiosi esse debemus, ut nullas admittamus divisiones nisi bimbres. Non veretur Georg. Adamus Brunnerus in *synopsi Locor. legal. Loc. V.* scribere, in tradendis divisionibus Jurisconsultos non esse adeò adstrictos Regulis Philosophorum. Ratio ejus est, quòd Philosophi abstinere jubeant à divisionibz, quæ nõ sint bimbres, cùm tamen Jurisconsulti plures ferè habeant trimembres & quadrimbres, quàm bimbres. Verùm injuriã facit Philoſophis: nam apud ipsos multæ eaque celebres sunt divisiones, constantes pluribus mēbris quã duobus. Sic Aristoteles *I. Ethic. cap. IIX.* scribit, bona esse distributa in tres partes, aliaque *externa*, alia *animi*, alia *corporis* dici. Propositionem *I Prior. c. I.* dividit in *universalem, particularem & indefinitam*. Et quid opus est, recensere omnes divisiones illas apud Aristotelem & alios præstantissimos Philosophos occurrentes? Quod si nonnulli ex novatoribus sunt, quibus omnes divisiones, nisi duorum membrorum sint, cordeant error hic & intemperies non est adscribendus Philosophis sine discrimine.

III. Ejsdem fatinæ est, quod aliàs sæpè ab illis, qui artis Logicæ ignari sunt, auditur, nempe Jurisconsultos non esse adstrictos in definiendo ad Regulas Logicorum. At certè adstricti sunt in

in loqu
nim Ju
potestas
dò & d
sunt: o
sic Log
quant u
hæc ha
risconf
di regu
vidend
nus reg
quàm n
tet, qui
rà ex m
in secu

Per

I. D
Illa est
opposit
riè opp
privati
vigilia
genda v
tur in p
bris posi
tionem
vativa

in loquendō ad regulas Grammaticorum. Non enim jurisconsulto permiffum est, ut dicat, *patries potestas*, aut *nuptie incesti*. E. etiam in dividendō & definiendō ad regulas Logicorum adstricti sunt: quia ut Grammatica est ars docens loqui, sic Logica est ars docens definire & dividere, & quantum juris illa habet in sermonem, tantum hæc habet in definitiones & divisiones. Præterea Jurisconsultis in argumentando non licet transgredi regulas Logicorum. E. nec in definiendo & dividendo quia eadē est ratio, cum Logici sit nō minus regulas definiendi & dividendi proponere, quā modū argumētandi docere. Antecedens patet, quia ipsis nō licet argumentari in primā figurā ex minore negativā, aut majore particulari, nec in secundā ex utrāque præmissarū affirmativā.

REGULA VI.

Per negationem non est dividendum.

I. Duplex est negatio, absoluta & privativa.

Illā est terminus negativus alteri contradictoriē oppositus: ut *non homo*, qui homini contradictoriē opponitur. Hæc est terminus negativus alteri privativē oppositus: ut *sepmus*, qui est privatio vigiliæ. De utrāque negatione Regula intelligenda videtur, & est sensus; *Cum aliquid dividitur in partes, constitutō tēō vel pluribus membris positivis, non esse addendum aliud, quod negationem eorū vel eorum significet, sive illa negatio privativa sit, sive absoluta.*

II.